

Aan: Minister van Defensie
(zonder slides)
Stafsecretaris (zonder slides)
d.l.v. SG (zonder slides)

Afschriften: Chef Defensiestaf
DAB
Min. Alg Zaken
1

Bezoekadres:
Franskerkestraat, Ge-
van der Burchlaan 3
Postadres:
Postbus 20701
2500 ES Den Haag
www.defensie.nl

Stalen:
Mdw. Convent (niet te
telefoneren)
Fax

Datum: 23 september 2002
Omschrijving: DIS2002016 714
Onderwerp: Dagelijkse Briefing MIVD

1. Hierbij doe ik u toekomen de dagelijkse briefing van de MIVD waarin aandacht wordt besteed het onderwerp NRBC wapens van Irak.
2. Zonder bijlage is deze brief ongerubriceerd.

Plv. Directeur Militaire Inlichtingen- en Veiligheidsdienst

b/a

F.H. Meulman
Commodore

Bij beantwoording van uw vraag, ons kenmerk en onderwerp vermelden.

MINISTERIE VAN DEFENSIE
Militaire Inlichtingen en Veiligheidsdienst
Current Intelligence Unit

Telefoon:
Telefax:
PNVX:
Spandax:

DCBC briefing maandag 23 september 2002

Afgesloten op: 230600Z SEP 02

IRAK

IBC-DREIGING

Dreiging van nucleaire en radiologische wapens

Momenteel beschikt Irak niet over nucleaire wapens. Na de Golfoorlog werd, door de Inspecties van de VN "Speciale Commissie" (UNSCOM), de ontmanteling van het Irakese nucleaire programma overgelaten aan experts van het Internationale Atoomagentschap (IAEA). In november 1993 verklaarde de directeur-generaal van de IAEA in deze missie te zijn geslaagd. Een groot deel van de Irakese nucleaire installaties bleek al tijdens de Golfoorlog te zijn vernietigd en het restant was onder IAEA supervisie ontmanteld. Toch weigerde de IAEA een eindoordeel te geven over de Irakese denuclearisatie, mede omdat Irak nog niet aan alle gestelde voorwaarden had voldaan. Zo had Irak nog steeds geen volledig beeld gegeven van haar nucleaire activiteiten en leveranciers. Op 22 september 1991 wisten IAEA inspecteurs op vrij gelukkige wijze de hand te leggen op het archief van het Irakese nucleaire programma. Het Irakese nucleaire programma was nagenoeg volledig gericht op het produceren van kernwapens op basis van hoogverrijkt uranium. Om daar inhoud aan te kunnen geven, moest men eerst beschikken over een verrijkingsinfrastructuur van voldoende omvang. Irak koos voor een tweeledige aanpak: elektromagnetische isotopenscheiding (EMIS) en gascentrifugeverrijking. Ten tijde van de Golfoorlog had Irak al enige praktijkervaring opgedaan met ultracentrifuges, van praktische verrijking was echter nog geen sprake. Voor routinematige verrijking, b.v. met een cascade van 50 centrifuges, zou Irak tenminste nog enige jaren nodig hebben gehad. Alles wijst er op dat Irak uiteindelijk voor de ultracentrifugetechniek had gekozen. Ondanks de genoemde ontmanteling, zijn er aanwijzingen dat Irak belangrijke onderdelen van haar nucleaire programma heeft weten te verstoppert (zowel in materiële als in immateriële zin). De grootste bedreiging gaat momenteel uit van Irakese nucleaire expertise. Bagdad beschikt over duizenden technici en wetenschappers die aan een nieuw nucleair programma deel kunnen nemen. Deze kennis en kunde wordt zo veel mogelijk op peil gehouden, zodat het nucleaire programma op ieder tijdstip kan worden gereactiveerd. In de huidige situatie (voornamelijk de van kracht zijnde sancties) wordt echter aangenomen, dat Irak niet in staat is op korte termijn over nucleaire wapens te beschikken. Als alle sancties tegen Irak zijn opgeheven heeft Irak vijf tot zeven jaar nodig om een simpel kernwapen te ontwikkelen. In het geval dat Irak nu over voldoende splijtstof zal beschikken, bijvoorbeeld door illegale leveranties, is Irak in staat een simpel kernwapen te ontwikkelen binnen één jaar.

Er zijn tot nu toe geen aanwijzingen dat Irak momenteel radiologische wapens bezit en productie van radiologische wapens nastreeft. In het verleden probeerde Irak deze wapens te ontwikkelen door zirkonium te bestralen en dit als radiologisch wapen te gebruiken. Irak wilde met dit wapen een mogelijke barrière opwerpen tegen vijandelijke troepen; door een stuk terrein radioactief te besmetten. Echter, omdat dit wapen inefficiënt bleek, kunnen zich goed beschermen te

gen radioactieve besmetting) en zonder nucleaire technici werd ontwikkeld, heeft Irak de verdere ontwikkeling van dit wapen gestaakt.

Niettemin moet Irak in staat worden geacht dergelijke wapens relatief makkelijk te kunnen produceren. Irak beschikt daartoe nog steeds over voldoende kennis.

Kort samengevat kan worden gesteld dat:

- Irak momenteel geen faciliteiten bezit die de capaciteit hebben voor productie (binnen een redelijke termijn) van een voldoende hoeveelheid splijtstof voor nucleaire wapens,
- Irak een aantal jaren nodig heeft om voldoende splijtstof te produceren indien het land in voldoende mate wordt ondersteund door buitenlandse firma's,
- Irak in staat is een simpel nucleair wapen te ontwikkelen binnen één jaar indien het land over voldoende splijtstof zal beschikken,
- Irak in staat is zonder grote problemen en in korte tijd een radiologisch wapen ("crude radiological device") te ontwikkelen.

() Dreiging van Biologische Wapens

Aangenomen wordt dat Irak een deel van zijn biologische wapenprogramma aan UNSCOM-inspecties heeft weten te onttrekken. Het is zelfs mogelijk dat Irak nog over een restant strijdmiddelen beschikt. De kwaliteit zal echter zodanig zijn teruggelopen dat van een effectieve inzet nauwelijks sprake kan zijn. Belangrijker dan de beschikbare strijdmiddelen echter zijn de productiemiddelen waarmee verse strijdmiddelen kunnen worden geproduceerd. Irak wordt in staat geacht de productie van zijn diverse biologische strijdmiddelen binnen een aantal maanden te hervatten en een strategisch belangrijke hoeveelheid te produceren. Irak kan met zekerheid biologische strijdmiddelen produceren van het type Ricin, Antrax en Botulisme. Deze middelen kunnen in de bestaande faciliteiten worden geproduceerd met gebruikmaking van bestaande grondstoffen en uitrusting. Het inzetten van deze strijdmiddelen door middel van ballistische raketten met een eenvoudige biologische kop is buitengewoon moeilijk, omdat een grote kans bestaat, dat het merendeel van het strijdmiddel door inslag zal worden vernietigd. Als het strijdmiddel de inslag zal overleven dan kan een relatief klein gebied worden besmet.

Kort samengevat kan worden gesteld dat:

- Irak waarschijnlijk een restant aan biologische strijdmiddelen heeft behouden met een sterk gereduceerde werking,
- Irak in staat wordt geacht om op kleine schaal de productie van biologische strijdmiddelen te hervatten.

-, Dreiging van Chemische Wapens

De UNSCOM-inspecteurs hebben halverwege jaren negentig er op toegezien dat aan zeer grote hoeveelheden chemische strijdmiddel in Irak werd vernietigd. Bij de vernietigde chemische strijdmiddelen waren onder anderen zenuwgassen Sarin (GR, GF), strijdmiddel Tabun (GA) en blazen veroorzakende strijdmiddelen. Verder werden ook duizenden vliegtuigbommen, artillerie granaten, artillerie raketten en chemische koppen voor ballistische raketten vernietigd.

Niettemin moet er van worden uitgegaan dat Irak over enige honderden tonnen chemische strijdmiddel kan beschikken. Recente gegevens over de samenstelling en kwaliteit van dit arsenaal, overgebleven uit de periode van vóór de Golfoorlog, zijn niet beschikbaar. Of Irak dit arsenaal heeft weten aan te vullen met recente productie is eveneens niet bekend. Eerdere inschattingen gingen uit van ca. 600 ton strijdmiddelen. Irak bezit ook de kennis om een eenvoudige chemische kop op een ballistische raket te monteren ofschoon een effectiviteit van zo'n wapen beperkt is. Bij de inslag zal het chemische strijdmiddel in omvangrijke mate worden vernietigd. De grootste bedreiging gaat uit van Irakese kennis en kunde om artillerie granaten en raketten te kunnen produceren met chemische strijdmiddelen.

Kort samengevat kan worden gesteld dat:

- Irak waarschijnlijk over strategische hoeveelheden chemische strijdmiddelen beschikt zoals VX, GF en mosterdgas,
- gezien de beschikbare kennis en kunde Irak in staat moet worden geacht de productie van chemische strijdmiddelen relatief makkelijk te kunnen hervatten.

Dreiging van Ballistische Raketten

Na de Golfoorlog hebben de UNSCOM-inspecteurs er op toegezien dat alles wat betreft ballistische raketten van het SCUD-type wat niet door de oorlogshandelingen was vernietigd, alsno vernietigd werd. Het is echter aannemelijk dat Irak een onbekend aantal raketten voor de UNSCOM-inspecteurs heeft weten te verbergen (bijvoorbeeld aangetoond verschil tussen verschole raketten en vernietigde raketten en in het bezit zijnde voor de oorlog) om deze - indien mogelijk in te zetten in een noodsituatie. In deze zin blijft er sprake van een potentiële dreiging.

Conform VN-resoluties is Irak geoorloofd over kortereafstandsraketten te beschikken. In dit kader ontwikkelt Irak twee systemen voor vaste en vloeibare brandstof met een ontwerpbereik van 15 km. Het primaire doel van deze programma's lijkt vooral het behoud van kennis en expertise op het gebied van ballistische raketten. Irak beschikt over enkele onderzoeks- en ontwikkelcentra waar tests en productie plaatsvinden. Echter, onduidelijk is in hoeverre Irak in staat is om op kort termijn zijn programma's voor middellangeafstandsraketten (bereik 1.000 - 3.000 km) te hervatten. Immers, de omvangrijke steun aan de Iraakse raketprogramma's in de jaren vóór de Golf oorlog is weggefallen. Alleen wanneer relevante VN-sancties niet meer van kracht zouden zijn wordt Irak in staat geacht om: met buitenlandse hulp in vijf tot zeven jaar een raket met een bereik van 1.000 km te kunnen ontwikkelen. Daarom probeert Irak ondanks de sancties, met meer dan 500 buitenlandse firma's clandestien te onderhandelen, om zo belangrijke raketonderdelen te bemachtigen.

Kort samengevat kan worden gesteld dat:

- Irak waarschijnlijk een restant van ongeveer een dozijn *al-Husseïn* ballistische raketten bezit,
- Irak in staat is de civiele transportvoertuigen om te bouwen in lanceringplatforms voor ballistische raketten.

...) Beoordeling

De dreiging die momenteel vanuit Irak uitgaat is voornamelijk de Iraakse kennis en kunde op het gebied van massavernietigingswapens. Het Sadam-regime heeft in het verleden ook bewezen dat het inzetten van chemische strijdmiddelen en ballistische raketten tegen een tegenstander een reële optie is.

Onderwerpen

2020 op 23 september 2002

- Irak
- NRBC dreiging

Militaire Situatie

162

- NRBC dreiging
- Dreiging nucleaire en radiologische

• Irak heeft een aantal nucleaire faciliteiten
 • Irak heeft een aantal radiologische faciliteiten
 • Irak heeft een aantal biologische faciliteiten
 • Irak heeft een aantal chemische faciliteiten
 • Irak heeft een aantal biologische faciliteiten
 • Irak heeft een aantal chemische faciliteiten
 • Irak heeft een aantal biologische faciliteiten
 • Irak heeft een aantal chemische faciliteiten
 • Irak heeft een aantal biologische faciliteiten

Militaire Situatie

163

- Nucleaire expertise grootste bedreiging
- Radiologische wapens

• Nucleaire expertise grootste bedreiging
 • Radiologische wapens

Militaire Situatie

164

- Dreiging Biologische Wapens

• Dreiging Biologische Wapens

Militaire Situatie

165

- Dreiging Chemische Wapens

• Dreiging Chemische Wapens

Militaire Situatie

166

- Dreiging Ballistische Raketten

• Dreiging Ballistische Raketten

Militaire Situatie

- Blot voor de frontlijn
- 2000 militairen
- 0,5 miljoen m² landbouwgrond
- 1000 ha
- 1000 ha landbouwgrond

Militaire Situatie

Samenvatting

- Militaire situatie
- 2000 militairen
- 0,5 miljoen m² landbouwgrond
- 1000 ha
- 1000 ha landbouwgrond

Beoordeling

- Beoordeling gaat uit van de kennis en kunde op het gebied van WMO

Rubricering	Voortrengsbanduring	Datum 23-09-2002	Correspondentienummer DIS/2002016714																					
Ministerie van Defensie Militaire Inlichtingen en Veiligheidsdienst Directeur Militaire Inlichtingen en Veiligheidsdienst Bezoekadres v.d. Burchlaan 31 Frederik kazerne, gebouw 32, kamer 5.13		☐ Blauwe brief ☐ Telegram ☐ D	☐ Brief ☐ fax ☐ Klad + net	☐ Note ☐ Klad + net 23-09-02																				
Doorkiesnummer		Aan Minister van Defensie (zonder slides)																						
Onderwerp: Degelijke briefing MID d.d 23-09-2002		Staatssecretaris (zonder slides) d f v. SG (zonder slides) i.a.a. Chef Defensiestaf DAB,																						
Mede te zenden bijlagen	Aantal 1	Ministerie van Algemene Zaken																						
Aanwijzingen voor het BUI o.g. de secretaria																								
		Steller																						
Te zenden afschriften 1 ex. Voor		Toestel	Datum 23 september 2002	Paraaf																				
Afgedane exploitatie		Vervolg- en medeparafen vooraf <table border="1"> <thead> <tr> <th>Dienstonderdeel</th> <th>Ontv.</th> <th>Verz.</th> <th>Paraaf</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>M/AAAR</td> <td>23/9</td> <td>23/9</td> <td></td> </tr> <tr> <td>P</td> <td>...</td> <td>...</td> <td></td> </tr> <tr> <td>BUI tvz</td> <td>.....</td> <td>.....</td> <td>.....</td> </tr> <tr> <td>Indoparaaf</td> <td>.....</td> <td>.....</td> <td>.....</td> </tr> </tbody> </table> archief 23/9			Dienstonderdeel	Ontv.	Verz.	Paraaf	M/AAAR	23/9	23/9		P		BUI tvz	Indoparaaf
Dienstonderdeel	Ontv.	Verz.	Paraaf																					
M/AAAR	23/9	23/9																						
P																						
BUI tvz																					
Indoparaaf																					
Overlegne retro-actia		Arrestatieparaaf																						
24 SEP 2002 24 SEP 2002 24 SEP 2002		Ter kennisneming achteraf																						